

lapunk 1. számának 21-30. oldalán, A Szerk.) énekeltek egy válogatást Karasszon Dezső bevezetőjével, majd Kálmáncsehi Sánta Márton, Debrecen első püspöke Regveli Dicséreteiből (1561) a vasárnapra szólót adták elő teljes terjedelmében. Azaz: egy vasárnapi primát hallhattunk magyar nyelven, gregorián dallamokkal, úgy, ahogy azt a XVI. század közepén énekeltek.

Karasszon Dezső abban látja e vállalkozás legnagyobb jelentőségét, hogy páratlan öku-
menikus lehetőséget teremt: a protestáns gyülekezetek e dallamokkal a saját XVI. századi múltjukhoz és az egyetemes gregorián repertoárhoz csatlakozhatnak, míg a római katolikusok a magyar nyelvű énekléshez kaphatnak belőle értékes történelmi mintákat.

Hollai Keresztély

Új orgonák

Az elmúlt évben is több új orgona bemutatójáról értesültünk.

1993. augusztus 28-án került sor a *tihanyi apátság* hangszerének megáldására. A nyári orgonahangversenyeiről is híres templom pompás barokk orgonaszekrényében évtizedek óta a helyhez méltatlan – hírhedt – szerkezet üzemelt. Az épület belső felújítása kapcsán a bencés rend pályázatot írt ki új, mechanikus orgona építésére. A megbízást, az *Aquincum* orgonaüzem nyerte el. A hangkép és a menzúrák történeti okból (az eredeti hangszert feltételezhetően a Silbermann-család salzburgi ágának egyik tagja építette) a grobhartmannsdorfi Silbermann-orgona figyelembevételével készültek, ezeket *Ament Lukács* és *Trajtler Gábor* orgonaművészek dolgozták ki. A kétmanuális, 24 regiszteres, csúszkaladás hangszer kettős – mechanikus és elektromos – regisztertraktúrával készült, az utóbbi teszi lehetővé a 64 soros elektronikus setzerkombináció használatát. Az orgonaházat a BOLUSZ Alkotóközösség restaurálta. Ennek során a barokk szekrényről eltávolították a később ráépített toldalékokat, így az visszanyerte eredeti arányait és szépségét. Az új hangszer építésének költségeit a Postabank Rt., a szekrény restaurálásáét az Országos Műemlékvédelmi Hivatal vállalta magára.

Az orgona hangképe:

I. Hauptwerk

Prinzipal 8'	Quinta 2 2/3'
Rohrflöte 8'	Oktava 4'
Viola da gamba 8'	Mixtur 4fäch
Oktava 4'	Cornet 5fäch
Spitzflöte 4'	Trompete 8'
	I+II

II. Oberwerk	Pedal
Coppel major 8'	Subbass 16'
Prinzipal 4'	Prinzipalbass 8'
Coppel minor 4'	Gedacktbass 8'
Nasat 2 2/3'	Oktavbass 4'
Oktava 2'	Posaunenbass 16'
Tertia 1 3/5'	P+I
Quinta 1 1/3'	P+II
Zimbel 3fäch	
Chalumeau 8'	
Tremulant	

A *Váradi és Fia* budapesti orgonaüzem építette teljesen újjá a *pesti karmelita templom* orgonáját. Az eredetileg Ország Antal nagyváradi műhelyében készült századfordulós hangszert az Angster cég alakította át. A most ismét kibővített és megújított orgona szakmai bemutatójára december 4-én került sor. Három manuálra és pedálra osztott elektropneumatikus küpládáin 51 regiszter szólal meg; a hangképnek csak a kisebbik fele vezethető vissza az előzményre. A munka során szakértőként *Kárpáti József*, majd *Kaszárné József* OCDS orgonaművészek működtek közre, a 128 soros ATICOMP rendszerű elektronikus setzerkombináció *Pásztor Attila* és *Szöke Attila* villamosmérnökök munkája.

A hangszer diszpozíciója:

I. Grand orgue

Bourdon 16'	Grand Cornet 3-5 rgs. 8'
Montre 8'	Fourniture 4-6 rgs. I 1/3'
Flûte double 8'	Trompette 8'
Salicional 8'	Trompette en chamade 8'
Montre 4'	I/II
Flûte 4'	I/III
Quinte 2 2/3'	I/Sup.
Doublette 2'	

II. Positif
Montre 8'
Bourdon 8'
Octav 4'
Flûte tibia 4'
Nasard 2 2/3'
Flûte conique 2'
Tierce 1 3/5'
Larigot 1 1/3'
Cor de nuit 1'
Cymbale 3 rgs. 1/4'
Dulcian 16'
Cromorne 8'
Voix humaine 8'
Tremblant
II/III

III. Récit
Quintaton 16'
Diapason 8'
Bourdon 8'
Voix céleste 8'+8'
Octave 4'
Flûte traversière 4'
Nasard 2 2/3'
Doublette 2'
Tierce 1 3/5'
Septième 1 1/7'
Fourniture 4-6 rgs. 1'
Hautbois 8'
Clairon 4'
Tremblant

Pédal

Basse-acoustique 32'
Contrebasse 16'
Soubasse 16'
Grand Quinte 10 2/3'
Prestant 8'
Bourdon 8'
Violoncelle 8'
Quinte 5 1/3'
Octave 4'

Doublette 2'
Septième Cornet 6 rgs.
Bombarde 16'
Basson 8'
Clairon 4'
P/I
P/II
P/III
P/III Sup.

I. Positiv
Holzgedackt 8'
Quintadena 8'
Prinzipal 4'
Rohrflöte 4'
Sesquialtera 2x
Oktave 2'
Quinte 1 1/3'
Scharf 4x
Krummhorn 8'
Tremulant
I+III

II. Hauptwerk
Bourdon 16'
Prinzipal 8'
Koppelflöte 8'
Cambe 8'
Oktave 4'
Flöte 4'
Rauschpfeife 2x
Blockflöte 2'
Mixture 4-6x
Zimbel 3x
Trompete 8'
II+I
II+III

III. Schwellwerk
Geigenprinzipal 8'
Bourdon 8'
Vox coelestis 8'+8'
Waldflöte 4'
Nasat 2 2/3'
Prinzipal 2'
Terz 1 3/5'
Sifflöte 1'
Mixture 4-5x
Trompete 8'
Vox humana 8'
Schalmei 4'
Tremulant

Pedal
Prinzipalbass 16'
Subbass 16'
Quintbass 10 2/3'
Oktavbass 8'
Gemshorn 8'
Choralbass 4'
Mixture 6x
Posaune 16'
Trompete 8'
P+I
P+II
P+III

Elekes Zsuzsa orgonaművész budapesti háziorgonája is decemberre készült el; építője a győri Albert Miklós. A mechanikus csúszkaladás hangszer két manuálján és pedálján a következő 14 változat szólaltatható meg:

I. manual
Prestant 8'
Rohrflöte 8'
Oktav 4'
Sesquialtera 2 2/3'
Mixture 2-3 x 2'
I+II

II. manual
Holzgedackt 8'
Gamba 8'
Rohrflöte 4'
Waldflöte 2'
Quint 1 1/3'
Oboa 8'
Tremulant

Pedal

Subbass 16'
Gemshorn 8'
Choralbass 4'

P+I
P+II

Dudits Pál

Erdélyi hírek

Nemzetközi orgonás hét Temesvárott

Interpretációs kurzus lesz 1994. június 27. és július 3. között a temesvári székesegyház orgonáján. A szeminárium anyaga: szabadon választott művek, Bach Orgelbüchleinje, liturgikus orgonálás, improvizáció.

A Franz Metz és Dieter Hubov németországi orgonaművészek vezette kurzushoz kerekasztalbeszélgetés, ünnepi istentisztelet, hangversenyek és bánáti orgonás tanulmányutak csatlakoznak.

A részvételi díj valamennyi programra, teljes ellátással: 200 DM, román állampolgárságúaknak 10 000 Lei.

A jelentkezési határidő: 1994. május 30. Felvilágosítás és jelentkezés: Universitatea din Timisoara, „Zilele Musiciei de Orga”, Str. Parvan 4, RO-1900 Timisoara. (X)